

.Speciaal

St. Maartenschool

Schoolondersteuningsprofiel

Onderwijsgroep PUNT SPECIAAL 2018 – 2022

Grote Loef 1
6581 JE Malden
024 - 3505335

www.puntspeciaal.nl
info@puntspeciaal.nl

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	pg. 2
<i>Onderwijsaanbod Punt Speciaal</i>	pg. 3
Leerlingenzorg	pg. 3
Onderwijsleerproces	pg. 4
Opbrengsten	pg. 4
<i>Schoolondersteuningsprofiel St.Maartenschool</i>	pg. 5
Onderwijsmissie en visie	pg. 5
Onderwijsaanbod St.Maartenschool	pg. 6
Doelgroepenmodel Punt Speciaal	pg. 7
Leerstandaarden Punt Speciaal Scholen	pg. 8
Leerlingenaantal per leerroute	pg. 10
Uitstroomgegevens	pg. 11
Samenwerkingsrelatie externe partners	pg. 12
Beschikbare expertise	pg. 12
Contacten met ouders	pg. 13
<i>Basisarrangementen</i>	pg. 14
<i>Extra ondersteuningsarrangementen</i>	pg. 19

Inleiding

Onderwijsgroep Punt Speciaal is een overkoepelende schoolorganisatie voor leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar, die als gevolg van een lichamelijke, verstandelijke en/of meervoudige beperking of door een langdurige ziekte een speciale onderwijsvraag hebben.

Voor toelating op de scholen is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het Speciaal Onderwijs nodig. Deze wordt afgegeven door het samenwerkingsverband waar de leerling op grond van zijn woonplaats onder valt.

Op dit moment volgen er 1095 leerlingen onderwijs op een van de scholen voor Speciaal Onderwijs binnen Onderwijsgroep Punt Speciaal.

Scholen onderwijsgroep Punt Speciaal				Prognose 2021
St.Maartenschool	SO	Ubbergen	225	217
Werkenrodeschool	VSO	Groesbeek	210	190
Mikado	SO/VSO	Gennep	137	116
Talita Koemi	SO/VSO	Nijmegen	182	162
De Cambier	SO/VSO	Tiel	159	162
De Kom	SO/VSO	Druten	182	177
Totaal			1095	1024

SO: Speciaal Onderwijs 4 t/m 12 jaar

VSO: Voortgezet Speciaal Onderwijs 12 tot 20 jaar

Onderwijsaanbod Punt Speciaal

Het onderwijs binnen Onderwijsgroep Punt Speciaal is afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen en is zo ingericht, dat er een ononderbroken ontwikkelingsproces plaats kan vinden. De kerndoelen voor het (V)SO vormen de basis voor de leerlijnen en methodieken die in de groepen gehanteerd worden.

In ons onderwijs is burgerschapsvorming een wezenlijk bestanddeel van het lesprogramma. We werken met de leerlingen aan leergebied specifieke doelen en leergebied overstijgende doelen. De scholen bieden een veilige en respectvolle onderwijs- en werksituatie voor zowel de leerlingen als het personeel. Daar waar het kan zoeken we naar mogelijkheden voor samenwerking met het regulier onderwijs. Op die manier zorgen we voor een speciaal aanbod voor die leerlingen die dit op grond van hun ondersteuningsbehoefte nodig hebben.

Leerlingenzorg

Alle SO leerlingen van Onderwijsgroep Punt Speciaal stromen uit naar Voortgezet Onderwijs (VO) of Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). De leerroute die de leerling volgt is hierin richtinggevend. Voor de VSO leerlingen van Onderwijsgroep Punt Speciaal zijn drie uitstroomperspectieven mogelijk: dagbesteding, (beschutte) arbeid, vervolgonderwijs. Iedere school beschikt over een Commissie van Begeleiding (CvB). Voor iedere leerling wordt binnen zes weken na plaatsing door de CvB een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Dit ontwikkelingsperspectief is richtinggevend voor de inrichting van het dagelijks onderwijs, en het uitstroomperspectief van de leerling. Om de prestaties en de ontwikkelingen van de leerlingen te volgen is een samenhangend systeem van (waar mogelijk genormeerde) toetsen beschikbaar. Dit levert informatie op om jaarlijks te kunnen beoordelen of

leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief. Indien nodig worden deze bereideneerd bijgesteld.

Een typisch kenmerk van onze scholen is een structurele samenwerking met ketenpartners, zoals de revalidatiekliniek, woonvoorzieningen, zorgvoorzieningen voor mensen met een verstandelijke beperking en de uitstroombestemmingen van onze schoolverlaters.

Onderwijsleerproces

In vergelijking met het reguliere onderwijs zijn de klassen kleiner. De groepsgrootte kan variëren, deze is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen bij de taak betrokken. Er is voldoende aandacht voor verschillen in ontwikkeling als het gaat om aanbod, aanpak, instructie, verwerking en onderwijstijd. In veel gevallen worden methodes en materialen aangepast. Soms vereist dat specifiek maatwerk, maar binnen alle scholen is extra expertise aanwezig om de leraren te ondersteunen in hun taak, bijvoorbeeld door de inzet van orthopedagogen/GZ psychologen, teamleiders, therapeuten, maatschappelijk werkenden, onderwijsassistenten en verpleegkundigen.

Opbrengsten

De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op tussentijdse uitstroom of op een passende vorm van vervolgonderwijs op de schoolverlatersleeftijd. De scholen van Punt Speciaal bereiden de leerlingen voor op een zo volwaardig mogelijke participatie in de samenleving. De opbrengsten van het onderwijs liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Elke school maakt een analyse van de opbrengsten per leerroute.

Regelmatig evalueren de scholen het onderwijsleerproces en zorgen systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Gedurende het schooljaar worden ouders geïnformeerd over de onderwijsontwikkeling van hun kind. Minstens eens per jaar worden ouders uitgenodigd om het ontwikkelingsperspectief (OPP) door te spreken en te ondertekenen.

Schoolondersteuningsprofiel

St. Maartenschool

2018-2022

Hengstdal 3, 6574 NA Ubbergen

024-3243665

www.maartenschool.nl

secretariaat@maartenschool.nl

Onderwijsmissie en visie

In ons onderwijs richten wij ons op de mogelijkheden van de leerling door aan te sluiten bij zijn ondersteuningsbehoeften op alle vormingsgebieden. Wij motiveren, enthousiasmeren en werken vanuit hoofd, hart en handen. De inrichting van onze school is betekenisvol en uitdagend, afgestemd op het niveau van de leerlingen. Opbrengsten zijn optimaal voor de leerlingen, uitgaande van reële verwachtingen omtrent de ontwikkelingsmogelijkheden. De voortgang wordt door meting duidelijk en inzichtelijk gemaakt.

In ons contact met ouders werken wij vanuit partnerschap. We bundelen onze krachten en delen ervaringen. Dit doen we in openheid, vertrouwen en met wederzijds respect. Samen zorgen we voor een optimale ontwikkeling van het kind.

Als team zijn wij hulpvaardig en maken gebruik van elkaars kwaliteiten. We nemen verantwoordelijkheid door te denken vanuit mogelijkheden en door constructief samen te werken. Wij bieden een veilige en vertrouwde omgeving voor kinderen waarbinnen succeservaringen de belangrijkste bouwstenen zijn.

Onderwijsaanbod St. Maartenschool

De St. Maartenschool verzorgt onderwijs aan leerlingen van vier tot ongeveer twaalf jaar met een lichamelijke of meervoudige beperking (LG/ MG) en aan langdurig zieke kinderen (LZK). De onderwijsbehoefte van deze leerlingen is dermate complex dat er niet aan tegemoet gekomen kan worden in het regulier onderwijs of in het SBO. Kinderen met een ernstige meervoudige beperking vallen onder onze doelgroep (EMB).

De leerlingen stromen uit naar Voortgezet Onderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs. Om het onderwijs goed te kunnen inrichten is een aantal voorwaarden belangrijk: ons gebouw heeft liften en automatische deuren en is volledig rolstoeltoegankelijk. De toiletruimtes en badkamers zijn aangepast en hebben tilvoorzieningen. Er zijn vier rustruimtes met videobewaking.

We geven les volgens het passend lesmodel :

1. **Introductie:** motivatie oproepen, doel benoemen, voorkennis activeren
2. **Instructie:** duidelijke uitleg, gelegenheid tot vragen, bespreken oplossingsstrategieën
3. **Begeleid inoefenen:** variatie werkvormen, reacties op elkaar, extra instructie mogelijk
4. **Zelfstandig verwerken:** duidelijke werkvolgorde, afspraken over hulp vragen
5. **Evaluatie:** samenvatting les, complimenten, feedback van de leerlingen

Het onderwijs op de St.Maartenschool is georganiseerd in Units. In een Unit zitten leerlingen van hetzelfde leerniveau bij elkaar, waardoor de onderwijsinhoud goed op het niveau van de leerlingen kan worden afgestemd. De Unit bestaat uit verschillende basisgroepen. Voor de leerlingen is de basisgroep het veilige vertrekpunt waar zij het grootste gedeelte van de dag het onderwijsprogramma volgen . Op sommige momenten van de dag wordt er groep doorbroken instructie gegeven of aan een thema gewerkt.

De leraar is verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma, voor de doelen voor de groep en voor de leerlingen individueel. De onderwijsassistent is verantwoordelijk voor de verzorging van de leerlingen en heeft een belangrijke taak in de onderwijsondersteuning. Ze werken intensief samen om te komen tot een goed pedagogisch klimaat in de groep en stemmen af over de benaderingswijze van de leerlingen. We werken met een digitaal leerlingvolgsysteem(MLS) waarin de vorderingen van de leerlingen worden vastgelegd. Hierbij hanteren we de leerlijnen voor MG/ Zeer Moeilijk Lerenden (ZML) in leerroutes 1, 2, 3 en 4 en de leerlijnen voor LG/ LZK in leerroutes 5, 6 en 7. Er zijn ruim twintig basisgroepen in de school verdeeld over de zeven leerroutes:

Doelgroepenmodel Puntspecial

	1	2	3	4	5	6	7
Verbaal IQ	<20	20-34	35-49	50-69	70-89	90-110	>110
Perfomaal IQ	<20	20-34	35-49	50-69	70-89	90-110	>110
Totaal IQ	<20	20-34	35-49	50-69	55-80	90-110	>110
Ontwikkelings-leeftijd (SEO)	0-2 jaar	2-5 jaar	5-8 jaar	8-12 jaar	12-16 jaar	Kalenderleeftijd	Kalenderleeftijd
Didactisch functionerings-niveau			DLE <20 FN E3-E4	DLE 20-40 FN M5-E6	Referentieniveau 1F	Referentieniveau 2F	Referentieniveau 3F-4F
Leerstandaard (75%)	Plancius 1-6 VSO Niveau 2	VSO Niveau 6	VSO Niveau 9	VSO Niveau 12	VSO Niveau 16	Conform eindtermen VO	Conform eindtermen VO
Leerkenmerken	Sensomotorisch en gevoelsmatig	Pragmatisch	Egocentrisch	Egocentrisch en Perfomaal	Perfomaal en ongericht	Toepassingsgericht (Vermunt)	Betekenisgericht (Vermunt)
Ondersteuning t.a.v.	Leren en ontwikkelen	intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Leeftijdsadequaat
	Sociaal-emotionele ontwikkeling	intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Leeftijdsadequaat
	Communicatie	intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Leeftijdsadequaat
Uitstroombestemming	Fysieke en medisch	intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel	Op afroep	Op afroep
	Belevingsgericht	Taakgericht en activerend	Beschut werk	Arbeid	Arbeid met certificaten MBO Entree	MBO 2/3/4	MBO 3/4 HBO/WO
Uitstrooprofiel (Kwaliteitswet)	Dagbesteding		(Beschutte) Arbeid		Arbeid / Vervolg- onderwijs		Vervolgonderwijs

Leerstandaarden Punt Speciaal scholen

75% van de leerlingen van die leeftijd behaalt de leerstandaard

	SO							
Leeftijd	4jr-5	5 jr-6	6jr-7	7jr-8	8jr-9	9jr-10	10jr-11	11jr-12
Leerjaar	1	2	3	4	5	6	7	8
DL bao			→10	→20	→30	→40	→50	→60
Leerroute 1	Plancius A	Plancius B	Plancius 1	Plancius 1	Plancius 2	Plancius 2	Plancius 3	Plancius 3
Leerroute 2	Plancius 4	Plancius 5	Plancius 6	SO Niveau 1	SO Niveau 1	SO Niveau 2	SO Niveau 2	SO Niveau 3
Leerroute 3	SO Niveau 1	SO Niveau 2	SO Niveau 3	SO Niveau 3	SO Niveau 4	SO Niveau 4	SO Niveau 5	SO Niveau 6
Leerroute 4	SO Niveau 2	SO Niveau 3	SO Niveau 4	SO Niveau 5	SO Niveau 6	SO Niveau 7	SO Niveau 8	SO Niveau 9 Basis leerlijn niveau 4
Leerroute 5	Basisleerlijn Niveau 1	Basisleerlijn Niveau 2	Basisleerlijn Niveau 3	Basisleerlijn Niveau 3	Basisleerlijn Niveau 4	Basisleerlijn Niveau 4	Basisleerlijn Niveau 5	Basisleerlijn Niveau 6
Leerroute 6	Basisleerlijn Niveau 1	Basisleerlijn Niveau 2	Basisleerlijn Niveau 3	Basisleerlijn Niveau 4	Basisleerlijn Niveau 5	Basisleerlijn Niveau 6	Basisleerlijn Niveau 7	Basisleerlijn Niveau 8 Referentie niveau 1 F
Leerroute 7	Basisleerlijn Niveau 1 verdieping	Basisleerlijn Niveau 2 verdieping	Basisleerlijn Niveau 3 verdieping	Basisleerlijn Niveau 4 verdieping	Basisleerlijn Niveau 5 verdieping	Basisleerlijn Niveau 6 verdieping	Basisleerlijn Niveau 6 verdieping	Basisleerlijn Niveau 10 Referentieniveau 1S/ 2F

Uitgangspunt: kinderen starten met school op 4 jarige leeftijd in leerjaar 1, leerling wordt 5 jaar in dat schooljaar. Peildatum 1 augustus.

Op de St.Maartenschool worden leerroute 1 t/m 7 aangeboden. Bij elke leerroute hoort een basisarrangement waarin beschreven staat wat de eindopbrengst is die we ambiëren en aan welke ondersteuningsbehoeften we tegemoet komen. We verzamelen halfjaarlijkse de opbrengsten van de belangrijkste vormingsgebieden per leerroute (de pijlers) om deze te kunnen analyseren.

Pijlers leerroute 1:

leergebied overstijgend:

sociaal emotionele ontwikkeling
spel ontwikkeling
leren leren
praktische redzaamheid
(vervolg pijlers leerroute 1)

Pijlers leerroute 2:

leergebied overstijgend:

sociaal emotionele ontwikkeling
spel ontwikkeling
leren leren
praktische redzaamheid
(vervolg pijlers leerroute 2)

sensomotorische ontwikkeling

taal en communicatie

communicatie

mondelinge taal

taal en communicatie:

technisch lezen

mondelinge taal

Rekenen en wiskunde

rekenen

Pijlers leerroute 3:

leergebied overstijgend:

Sociaal emotionele ontwikkeling

Spel ontwikkeling (jonge kind)

leren leren

praktische redzaamheid

taal en communicatie:

technisch lezen

rekenen en wiskunde:

rekenen

Pijlers leerroute 4:

leergebied overstijgend:

Sociaal emotionele ontwikkeling

spel ontwikkeling (jonge kind)

leren leren

praktische redzaamheid

taal en communicatie:

technisch lezen

spelling

begrijpend lezen

rekenen en wiskunde:

rekenen

Pijlers leerroute 5:

leergebied overstijgend:

sociaal emotionele ontwikkeling

spelontwikkeling (jonge kind)

leren leren

taal en communicatie:

technisch lezen

spelling

begrijpend lezen

rekenen en wiskunde:

rekenen

oriëntatie op mens en wereld

Pijlers leerroute 6/7:

leergebied overstijgend:

sociaal emotionele ontwikkeling

spel ontwikkeling (jonge kind)

leren leren

taal en communicatie:

technisch lezen

spelling

begrijpend lezen

rekenen en wiskunde:

rekenen

oriëntatie op mens en wereld

Daarnaast bieden we een aantal extra ondersteuningarrangementen:

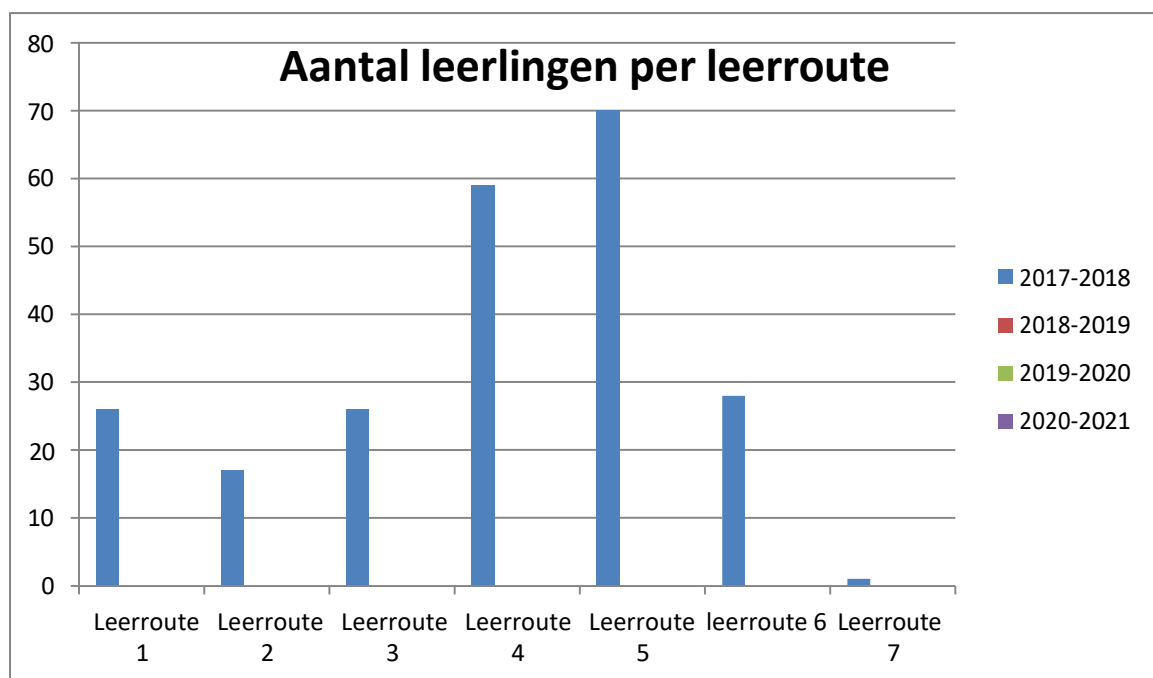
- voor leerlingen met niet- aangeboren hersenletsel (NAH)
- voor langdurig zieke leerlingen (LZK) met een hoog medisch risico
- voor leerlingen vanaf 9 jaar die onvoldoende vorderingen maken in hun sociaal emotionele ontwikkeling (Rots en Water training)
- voor leerlingen die naast hun ziekte of beperking een stoornis in het autistisch spectrum hebben (ASS)
- voor leerlingen die niet of nauwelijks spreken en baat hebben bij een hulpmiddel voor ondersteunende communicatie (COCP)
- voor leerlingen die niet spreken en aanvankelijk gaan lezen (L.O.e.S.)
- voor leerlingen die problemen ondervinden in de meest basale communicatie (CAIS)

We werken met een jaarplanning volgens de cyclus van Opbrengst Gericht Werken (OGW). Hierin staan alle besprekingen rondom leerlingen gepland, de toets periodes, de opbrengstbesprekingen per leerroute en de gesprekken met ouders.

We werken intensief samen met de kinderrevalidatie en met ouders. Deze samenwerking geven we vorm in de EKEP-werkwijze. EKEP staat voor Eén Kind, Eén Plan. Dit betekent dat medewerkers van school, kinderrevalidatie en ouders samen één plan opstellen waaraan ze gezamenlijk werken. Dit plan wordt door alle betrokkenen vastgesteld in de Centrale Kind Bespreking. De kracht hierbij is dat het voor leerlingen mogelijk is therapie onder schooltijd te krijgen. Dit betreft fysiotherapie, ergotherapie en logopedie. Bij sociaal-emotionele problematiek kunnen we een beroep doen op muziek- of dramatherapie en spelbegeleiding.

Er zijn leerlingen die door een ernstige ziekte of een langdurige ziekenhuisopname niet regelmatig naar school kunnen komen. Zij kunnen onderwijs krijgen via E-learning. De belangrijkste vormingsgebieden worden digitaal aangeboden zodat de kinderen thuis kunnen leren. Daarnaast is er de mogelijkheid van Klassencontact: de leerling heeft via een videoverbinding contact met de klas en kan zo vanuit huis de belangrijkste instructiemomenten volgen.

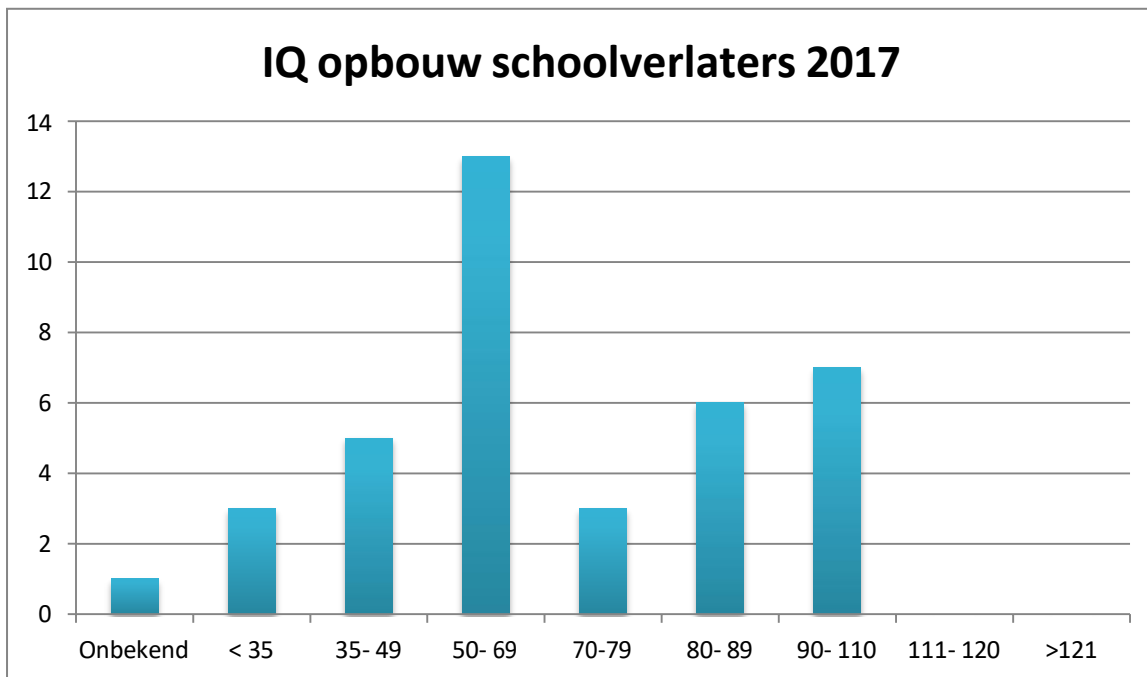
Leerlingenaantal per leerroute

Uitstroomgegevens

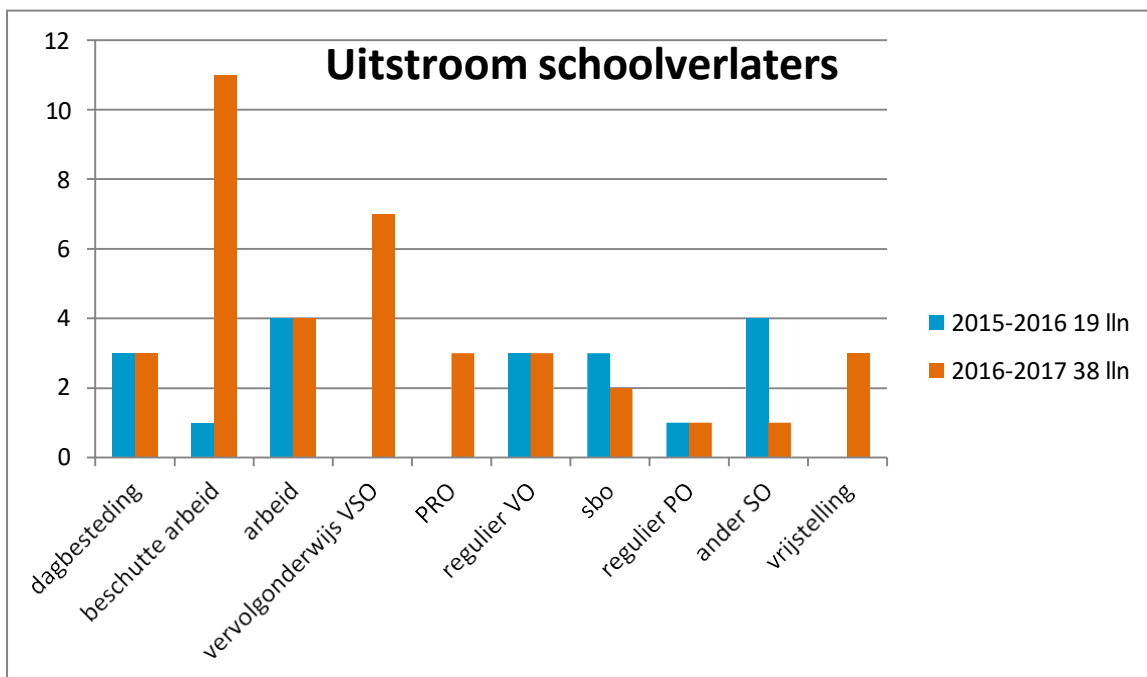
uitstroom 2017 Leerlingaantal totaal: 38

IQ gegevens:

Waarvan disharmonisch van opbouw: 12

Uitstroombestemmingen schoolverlaters 2015-2016 en 2016- 2017

De schoolverlaters van 12/13 jaar zijn uitgestroomd conform de uitstroombestemming in hun OPP. De tussentijdse uitstroom heeft plaatsgevonden in nauw overleg met ouders en de nieuwe school. Ook in dat geval was de uitstroom conform het OPP van de leerling.

Samenwerkingsrelaties externe partners

- De St. Maartenschool werkt intensief samen met de afdeling **Kinderrevalidatie van de St. Maartenskliniek (SMK)**. De leerlingen staan onder behandeling van een revalidatiearts/jeugdarts van de SMK. De therapeuten (fysiotherapie, ergotherapie, logopedie) voeren de noodzakelijke behandeling uit gedurende het dagprogramma op school. De prioriteiten in het programma van het kind zijn vastgesteld met alle betrokkenen in de Centrale Kind Bespreking (CKB) waarbij basisprincipe is dat onderwijs voorrang heeft en revalidatie aansluit.
- Er zijn **verpleegkundigen** verbonden aan de SMK die de verpleegpost in de school bemannen. Leerlingen die verpleegkundige zorg nodig hebben gedurende de schooldag kunnen hier terecht.
- Daarnaast is er samenwerking met twee organisaties die Zorg Binnen Onderwijs verzorgen: de **Driestroom** en **Thuis Verpleging Nijmegen (TVN)**.
- Voor onze leerlingen met visusproblemen werken we samen met **Koninklijke Visio**, voor leerlingen met gehoorproblemen werken we samen met het **audiologisch centrum van het UMC St. Radboud**.
- Voor leerlingen met gedragsproblematiek werken we samen met **Entrea, Karakter** en het **Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE)**.
- Voor leerlingen met epilepsie werken we samen met het **Landelijk Werkverband voor Onderwijs en Epilepsie**.
- Bij problematiek in de thuissituatie kunnen we een beroep doen op **Jeugdzorg** en **MEE**.
- Bij ernstige zorgen over de thuissituatie werken we samen met het **wijkteam** en met **Veilig thuis**.
- In het kader van de NaSchoolse Opvang (NSO) voor leerlingen is er een samenwerkingsverband met **Kinderopvang Domino** en **zorgaanbieder de Driestroom**.
- Voor die leerlingen die op jonge leeftijd instromen, werken we samen met de **peuterrevalidatie** van de SMK.
- Voor de uitstroom van leerlingen is er een samenwerking met de **VO** en **VSO scholen** in de regio.

Beschikbare expertise

In elke unit werken gespecialiseerde leraren en onderwijsassistenten. In groepen met leerlingen met ernstige beperkingen of leerlingen met gedragsproblemen werken daarnaast ook zorgbegeleiders. Ouders vragen hiervoor een indicatie aan bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) ten behoeve van een aantal uren extra Zorg (binnen Onderwijs) voor hun kind. De aanvraag verloopt aanvraag via het gemeenteloket/wijkteam. De zorgbegeleiders werken bij zorgaanbieder de Driestroom of TVN. Al onze leraren hebben een verplichte nascholing tot gespecialiseerd leraar gevolgd. Daarnaast wordt jaarlijks scholing aangeboden (intern of extern) om de kennis op peil te houden, te verbreden of verdiepen.

De procesbegeleiders zijn verantwoordelijk voor de leerlingenzorg, de orthopedagogen/GZ psychologen zijn er voor de pedagogische ondersteuning van leraren, onderwijsassistenten en ouders. Vakleraren geven het bewegingsonderwijs. Maatschappelijk Werkenden ondersteunen zo nodig ouders met hulpvragen. De fysiotherapie, ergotherapie en logopedie verzorgen individuele

therapieën voor kinderen. We zetten hierbij sterk in op een goed overleg tussen de paramedische behandelaars enerzijds en de leraar en onderwijsassistent anderzijds. In dat overleg wordt afgesproken hoe aan de doelen voor een leerling gewerkt gaat worden, zowel in de klas als bij de therapie. School en behandelaars sluiten bij elkaar aan. Als het nodig of gewenst is werken behandelaars in de klas met de leerlingen aan de gestelde doelen.

De behandelaars geven ons advies bij de aanschaf en het instellen van aangepaste stoelen en tafels. Hun kennis is ook belangrijk bij het inzetten van ondersteunende communicatie in de klas (gebaren, picto's, foto's) en de aanschaf van aangepaste materialen voor schrijven of typen.

In verschillende periodes van het schooljaar is er een aanbod voor buitenschools sporten. De vaksectie bewegingsonderwijs werkt samen met verschillende sportverenigingen in de regio om te komen tot een gevarieerd aanbod voor verschillende doelgroepen binnen onze school. Er wordt gericht advies gegeven vanuit de vaksectie voor een passend aanbod voor zwemmen of sporten buiten schooltijd wanneer de ouders daarom vragen.

Contacten met ouders

We kunnen niet zonder de actieve betrokkenheid van ouders. Bij de start van het schooljaar is er een informatieavond waarin we het programma van elke basisgroep bespreken. Er wordt informatie gegeven over de doelen waaraan gewerkt wordt en over praktische zaken. In de laatste week van het schooljaar is er een uitzwaaidag.

Voor de leerlingen die een intensief therapieprogramma hebben is er een Centrale Kind Bespreking (CKB). In dit overleg tussen school, kinderrevalidatie en ouders leggen we de prioriteiten voor het kind voor de komende periode vast in een onderwijs- en revalidatieplan. De ouders accorderen door ondertekening dit plan.

Voor de ouders van alle leerlingen van de school zijn er drie maal per schooljaar rapportage-gesprekken: in november, in februari en in juni. In november betreft het een stand van zaken gesprek, waarbij het welbevinden van de leerling centraal staat. In februari en in juni worden met de ouders de opbrengsten besproken en de belangrijkste doelen in het programma van hun kind vastgesteld.

Er kunnen gedurende het schooljaar thema-ouderavonden plaatsvinden over onderwerpen die door school of ouders belangrijk gevonden worden.

Als het nodig is vanwege de jonge leeftijd van het kind of het lage ontwikkelingsniveau is er dagelijks contact met de ouders. Dit gebeurt via de communicatieklapper of via een dagelijkse mail en waar nodig telefonisch. Wanneer de kinderen zich verder ontwikkelen kan de frequentie van dit contact omlaag.

De website van onze school proberen we zo actueel mogelijk te houden. Naast de belangrijkste informatie over de school is er informatie te lezen over projecten en activiteiten. Elke twee weken verschijnt er een digitaal informatieblad voor ouders onder de naam Nieuwsberichten.

Ouders en andere belangstellenden kunnen ons volgen op Twitter en op Facebook.

Aan elke klas is een klassenouder verbonden. Deze helpt mee bij activiteiten waarbij de klas extra ondersteuning kan gebruiken en kan de andere ouders van de klas inschakelen. Daarnaast is er een actieve oudervereniging, Oudervereniging Namens St. Maartenschool (ONS).

Basisarrangement Leerroute 1

Opbrengst: plancius 3
Ondersteuningsbehoefte: zeer intensief
Leren leren <ul style="list-style-type: none">
- bekende en veilige groep. Uitgangspunt is werken in eigen klaslokaal en individueel programma binnen de groep
- bescherming tegen te intensieve of verschillende prikkels
- onvermogen tot zien van gevaren en risico's
- dezelfde patronen en rituelen zijn nodig om de dagelijkse routine vertrouwd te maken
- nadruk ligt primair op zelfredzaamheid
- communicatie vindt plaats d.m.v. picto's en verwijzers. Dit wordt in kleine stapjes aangeleerd en veelvuldig herhaald.
- activiteiten zijn overwegend gericht op lichamelijke en zintuiglijke activering
- basale ontwikkeling en beleving staan centraal
Sociaal emotionele ontwikkeling <ul style="list-style-type: none">
- voortdurend toezicht en nabijheid
- de basisbehoeften van de leerling staan voorop
- contact met de leerling vraagt tijd, rust en nabijheid
- groepsmomenten staan in het teken van het vergroten van verdraagzaamheid
Communicatie <ul style="list-style-type: none">
- sensatie niveau: laten ervaren van de activiteit in het betreffende moment
- presentatieniveau: presenteren van de activiteit in het betreffende moment. Gebruik van gebaren, verwijzers, foto's.
- contact gericht op het hier-en-nu
- informatieverwerking vooral via de zintuigen
- bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet
Fysieke en medische ondersteuning : zeer intensief (leerling specifiek)

Basisarrangement Leerroute 2

Opbrengst: SO ZML niveau 3
Ondersteuningsbehoefte: intensief
Leren leren <ul style="list-style-type: none">
- aanbod individueel of in zeer kleine groepen.
- dagprogramma is leidend met ruimte voor individuele aanpassingen
- onderwijzend personeel is initiatiefnemer

<ul style="list-style-type: none"> - onderwijsaanbod is functioneel, direct toepasbaar en bruikbaar in de praktijk - naast materialen worden reguliere methodes ingezet als bronnenboek - na een korte tijd van inspanning volgt ontspanning (taakspanne 5-10 min)
<p>Sociaal emotionele ontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschermende en beschutte omgeving - bij overgang naar een andere omgeving is individuele begeleiding noodzakelijk - basisklimaat is gericht op het bieden van veiligheid door veel nabijheid en begrenzing - de begeleiding is voorspelbaar, in het zicht en nabij, hanteert vaste rituelen en ritmes - De leerling heeft moeite met het uitstellen van behoeftes, heeft weinig inlevingsvermogen t.a.v. groepsgenoten
<p>Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - presentatieniveau: de leerling ervaart de activiteit wanneer deze concreet wordt gepresenteerd - representatieniveau: visuele ondersteuning d.m.v. gebaren, picto's, foto's - lichaamstaal en korte zinnen gekoppeld aan het hier en nu - bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet
<p>Fysieke en medische ondersteuning: zeer intensief (leerling specifiek)</p>

Basisarrangement Leerroute 3

<p>Opbrengst: SO-ZML niveau 6</p>
<p>Ondersteuningsbehoefte: voortdurend</p>
<p>Leren leren</p> <ul style="list-style-type: none"> - activiteiten in eigen groep en klassen overstijgende niveaugroepen, dagprogramma is leidend - onderwijzend personeel is initiatiefnemer. Initiatief vanuit de leerling wordt gestimuleerd - het leren is functioneel en toegepast, gericht op de dagelijkse praktijk en dichtbij de belevingswereld van de leerling (functioneel lezen en rekenen) - naast bronnenboeken worden reguliere methoden ingezet - balans tussen inspanning en ontspanning (taakspanne 10-20 min) - zelfstandigheid en sociale redzaamheid vergroten (leren spelen en samen spelen) - activering en stimulatie zijn overwegend groepsgericht
<p>Sociaal emotionele ontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisklimaat is gericht op autonomie, de leerling maakt onderscheid tussen ik en de ander - grenzen en structuur aangeven om veiligheid te bieden - begeleiding corrigeert en stuurt op grond van gemaakte afspraken - samen oplossen van problemen door alternatieven bieden - herhaling blijft nodig - de leerling zoekt de nabijheid van andere kinderen, samenspel is groeiende, ondersteuning hierbij is noodzakelijk
<p>Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - communicatie vindt plaats middels gesproken taal (3- en 4 woord zinnen)

- ondersteunende vormen van communicatie waar nodig (picto's, foto's)
- bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet

Fysieke en medische ondersteuning : intensief
(leerling specifiek)

Basisarrangement Leerroute 4

Opbrengst: SO-ZML niveau 9, basisleerlijn niveau 4

Ondersteuningsbehoefte: regelmatig

Leren leren

- activiteiten in eigen groep en klassen overstijgende niveaugroepen, dagprogramma is leidend
- onderwijzend personeel is initiatiefnemer, daarnaast wordt initiatief vanuit de leerling verwacht
- er wordt gewerkt aan vakgebieden zoals lezen en rekenen
- onderwijsaanbod geschiedt aan de hand van reguliere methoden (stapsgewijze aanbieding en herhaling zijn nodig)
- bij verhouding in- en ontspanningsmomenten ligt de nadruk op inspanning (taakspanne 20-30 min)
- sociale redzaamheid vergroten en leren reguleren van gedrag en handelen
- stimuleren van de werkhouding
- er wordt gebruik gemaakt van abstractere thema's, niet alleen de concrete dagelijkse werkelijkheid
- reguliere (methode onafhankelijke) toetsen

Sociaal emotionele ontwikkeling

- basisklimaat gericht op autonomie, initiatief name en verantwoordelijkheid leren dragen
- begeleiding op afstand, waar nodig nabij (coachend)
- basishouding: ingrijpen en uitleggen
- stimuleren tot zelf doen en zelf oplossingen bedenken
- groepsgerichte benadering, sociaal leren

Communicatie

- communicatie vindt plaats middels gesproken taal (eenvoudige zinnen)
- leerlingen worden gestimuleerd om gevoelens en gedachten te verwoorden in gesproken taal
- ondersteunende communicatie waar nodig (picto's, geschreven tekst)
- bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet

Fysieke en medische ondersteuning: intensief
(leerling specifiek)

Basisarrangement Leerroute 5

Opbrengst: basisleerlijn niveau 6

Ondersteuningsbehoefte: incidenteel

Leren leren

- activiteiten in eigen klas en in klassen overstijgende niveaugroepen, dagprogramma is leidend

<ul style="list-style-type: none"> - onderwijzend personeel stelt zich coachend op - leerling neemt in toenemende mate eigen verantwoordelijkheid en initiatief - onderwijsaanbod in groepen, waar nodig individuele instructie - bij verhouding in- en ontspanningsmomenten ligt de nadruk op inspanning (taakspanne > 30 min) - reguliere methoden zijn leidend - reguliere, methode onafhankelijk toetsen - de sociale redzaamheid en het reguleren van gedrag is gericht op het functioneren in de maatschappij
<p>Sociaal emotionele ontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - toezicht is op afstand aanwezig - begeleiding gericht op het komen tot meer inzicht en samen oplossingen bedenken - Situaties en gebeurtenissen evalueren in de groep - groepsgerichte benadering, sociaal leren
<p>Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten via gesproken taal en de ander begrijpen - bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet
<p>Fysieke en medische ondersteuning: regelmatig (leerling specifiek)</p>

Basisarrangement Leerroute 6

<p>Opbrengst: basisleerlijn niveau 8</p>
<p>Ondersteuningsbehoefte: op afroep</p>
<p>Leren leren</p> <ul style="list-style-type: none"> - activiteiten in eigen klas en in klassen overstijgende niveaugroepen - leerling werkt waar mogelijk met dag- of weektaak - onderwijzend personeel stelt zich coachend op - de leerling draagt eigen verantwoordelijkheid en neemt initiatief - onderwijsaanbod in groepen met aandacht voor de individuele leerling - reguliere methoden zijn leidend, verdiepingsstof wordt aangeboden waar nodig - reguliere, methode onafhankelijke toetsen - het onderwijsaanbod is breed en is gericht op het zo autonoom mogelijk participeren in de maatschappij
<p>Sociaal emotionele ontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - de normale ontwikkeling vormt het uitgangspunt voor de sociaal emotionele vaardigheden en de controle van het gedrag
<p>Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten via gesproken taal en de ander begrijpen - bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet
<p>Fysieke en medische ondersteuning: regelmatig (leerling specifiek)</p>

Basisarrangement Leerroute 7

Opbrengst: basisleerlijn niveau 10
Ondersteuningsbehoefte: leeftijdsadequaat
Leren leren <ul style="list-style-type: none">
- activiteiten in eigen klas en in klassen overstijgende niveaugroepen
- leerling werkt waar mogelijk met dag- of weektaak
- onderwijzend personeel stelt zich coachend op
- de leerling draagt eigen verantwoordelijkheid en neemt initiatief
- onderwijsaanbod in groepen met aandacht voor de individuele leerling
- reguliere methoden zijn leidend, verdiepingsstof wordt aangeboden waar nodig
- reguliere, methode onafhankelijke toetsen
- het onderwijsaanbod is breed en is gericht op het zo autonoom mogelijk participeren in de maatschappij
Sociaal emotionele ontwikkeling <ul style="list-style-type: none">
- de normale ontwikkeling vormt het uitgangspunt voor de sociaal emotionele vaardigheden en de sturing van het gedrag
Communicatie <ul style="list-style-type: none">
- leerlingen kunnen zich over het algemeen goed uiten via gesproken taal en de ander begrijpen
- bij fysieke belemmeringen worden communicatiehulpmiddelen ingezet
Fysieke en medische ondersteuning: regelmatig (leerling specifiek)

Extra ondersteuningsarrangementen

Omschrijving arrangement: Leerlingen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen die door een ongeval of ernstige ziekte hersenletsel hebben verworven, waardoor er een breuk in de ontwikkeling is ontstaan.

Deskundigheid (binnen het team)

De leraren en de onderwijsassistenten krijgen regelmatig aanvullende scholing op het gebied van NAH. De orthopedagoog/GZ-psycholoog is nauw betrokken bij deze groep in verband met onderzoek en het opstellen van een op de leerling afgestemd programma.

Aandacht en tijd (voor de leerling)

De leerling volgt dagelijks onderwijs in een van de groepen van de St.Maartenschool. De schooltijden kunnen aanvankelijk, indien noodzakelijk, worden aangepast, met vaste evaluatiemomenten om de schooltijd uit te breiden. De belastbaarheid van de leerling is hierin bepalend.

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

Leerlingen met NAH vragen een specifieke aanpak. Bij recent letsel brengen we gedurende drie tot zes maanden het cognitief ontwikkelingsniveau en de sociaal emotionele gevolgen van het hersenletsel in kaart. De orthopedagoog/ GZ psycholoog heeft een actieve rol in het vaststellen van de ondersteuningsbehoeften. Leerlingen met NAH vragen een zeer gestructureerde aanpak. We werken met programma's voor de leerlingen waarbij we in de groepen rekening houden met hun cognitieve en sociaal-emotionele mogelijkheden en beperkingen. Het programma wordt zoveel mogelijk horizontaal gepland (dezelfde activiteiten op dezelfde tijden) en door vaste begeleiders uitgevoerd. De benaderingswijze is conform het Landelijk Onderwijsprotocol voor leerlingen met niet-aangeboren hersenletsel (Lecso 2013).

Op individueel niveau worden er aanpassingen gemaakt die helpend zijn voor de leerling. De aanpassingen betreffen:

- Structuur in het dagelijks programma
- Prikkel reductie
- Visuele ondersteuning
- Rustmomenten

Gebouw

Het klaslokaal is prikkelarm ingericht en heeft afgeschermd werkhoeken.

Samenwerking

- Orthopedagoog/ GZ psycholoog
- Behandelend medisch specialisten
- Ouders, afstemming thuissituatie

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen waarbij:

1. Sprake is van een slechte of snel verslechterende lichamelijke conditie met de daarbij behorende noodzakelijke dagelijkse intensieve individuele behandeling/begeleiding.
2. Een zeer frequente bijstelling van het risicoprotocol nodig is.
3. Sprake is van een levensbedreigende situatie die direct kan ontstaan. Bijv. een sterk verhoogd risico van infectie in de bloedbaan (lange lijn), sterk verhoogd risico op verstikking (Trachea canule), snel in disbalans raken van de stofwisseling.

Deskundigheid (binnen het team)

Verpleegkundigen, leraren en onderwijsassistenten krijgen de benodigde (bij-)scholing voordat de leerling in de klas komt. Bij overplaatsing naar een andere groep krijgen nieuwe collega's een zorgvuldige overdracht. Bij de start van het schooljaar bespreken de leraar, onderwijsassistent, procesbegeleider, verpleegkundige en ouders samen hoe ze de zorg en begeleiding optimaal vorm kunnen geven. We streven er daarbij naar altijd één voor de leerling bekende persoon mee te laten gaan naar de nieuwe klas: de leraar of de onderwijsassistent.

Aandacht en tijd (voor de leerling)

Een langdurig ziek kind met een hoog medisch risico vraagt van de leraar en onderwijsassistent:

- Continue observatie
- Inschakelen verpleegkundige waar nodig
- Telefonisch contact met ouders waar nodig

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

De risicoprotocollen van deze leerlingen bespreken we eenmaal per schooljaar met alle betrokkenen. Dit gebeurt in de zorgbespreking die in oktober plaatsvindt met de hierboven genoemde aanwezigen. Vaak zijn tussentijdse bijstellingen van het protocol nodig. Dit gebeurt door de verpleegkundige in overleg met de ouders of de behandelend medisch specialist. Er zijn rustmomenten nodig door de dag heen, binnen of buiten de klas. In de klas creëren we daarvoor een rustige hoek of de leerling gaat slapen in de rustkamer.

Gebouw

- Verpleegpost met behandelruimte
- Steriele verzorgingsruimte
- Rustkamer met bed en cameratoezicht

Samenwerking

- Ouders zijn vaak op school om de meest recente medische situatie met ons te bespreken.
- Artsen en verpleegkundigen van de ziekenhuizen waar de kinderen onder behandeling zijn.

Omschrijving arrangement: Sociale Vaardigheidstraining Rots en Water

---

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen in leerroute 2 t/m 7 als aanvulling op het programma sociaal emotionele vorming (Leefstijl/ Stip). De training vindt plaats in de basisgroep : minimaal 4 leerlingen, maximaal 14 leerlingen.

Deskundigheid (binnen het team)

De leraar die de training geeft is deskundig op het gebied van sociaal emotionele vorming en heeft de training Rots en Water gevolgd.

Aandacht en tijd (voor de leerling)

Schooljaar 17-18 Oriëntatieperiode: in de Units D, E, F (leerlingen vanaf 9 jaar, leerroute 4 t/m 7) wordt de training gedurende 6 weken 3 kwartier per week gegeven. De training sluit aan bij wat de leerlingen in de lessen Leefstijl in de klas leren. De leerlingen krijgen praktische oefeningen op het gebied van sociale vaardigheden in een veilige context, zodat ze succeservaringen opdoen in sociale situaties. Dit vergroot hun zelfvertrouwen.

Tijdens en na deze oriëntatieperiode worden Rots en Water principes toegepast in de dagelijkse praktijk in de klas, op het schoolplein en in de thuissituatie. Leerkrachten en onderwijsassistenten krijgen coaching van de trainers. Na de oriëntatieperiode wordt bekeken of er groepen zijn die extra aandacht behoeven. Ook wordt verkend of een uitbreiding mogelijk is naar jongere leerlingen en naar leerroute 2 en 3.

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

De leerkracht en onderwijsassistent van de basisgroep nemen deel aan de training. Er wordt gewerkt aan de hand van thema's die passen bij de belevingswereld van de leerling. Oefeningen en spelvormen worden afgewisseld met reflectiegesprekken en rollenspelen.

Gebouw

De training vindt plaats in een gymzaal. Vanwege het gevoel van veiligheid moet er een deur dichtkunnen.

Samenwerking

De leerkracht en onderwijsassistent nemen deel aan de training.
Overleg met de collega's van de klas over doelen voor de groep en voor kinderen individueel.
Ouderavond om de ouders te informeren. Overdracht naar de thuissituatie vanuit de basisgroep.

Omschrijving arrangement Leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum (ASS)

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen met een lichamelijke of meervoudige beperking en daarnaast een stoornis in het autistisch spectrum. Deze leerlingen hebben vaak een aangepaste omgeving nodig waarbij rekening wordt gehouden met de hoeveelheid prikkels.

Deskundigheid (binnen het team)

Leraren en onderwijsassistenten hebben kennis van en ervaring met de specifieke hulpvragen van deze leerlingen. Voor iedere leerling met ASS wordt een benaderingswijze afgesproken in de leerlingbespreking in afstemming met de orthopedagoog en procesbegeleider.

Aandacht en tijd (voor de leerling)

Er wordt een duidelijke structuur gehanteerd in ruimte, tijd en bejegening.

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

Waar nodig wordt gebruik gemaakt van:

- 'Geef me de vijf'. Middels deze methodiek wordt er gewerkt aan: Autisme begrijpen, positief contact, basisrust creëren, problemen oplossen en ontwikkeling bevorderen.
- een Teacch- kastje (Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped Children). Dit gebruiken we voor leerlingen van verschillend ontwikkelingsniveau om de werkvolgorde te verduidelijken op een afgebakende werkplek. De werkwijze stemmen we af op de behoefte van de leerling.
- Bij niet-sprekende leerlingen met een ASS stoornis en een IQ < 50 wordt vaak de methode PECS gebruikt (Picture Exchange Communication System). Hierbij leren de leerlingen met picto's aan te geven wat ze willen. Dit vraagt een dagelijkse training door logopedisten en de vaste medewerkers van de klas (per dag 30 tot 60 minuten). De medewerking van ouders is hierin een voorwaarde.

Gebouw

Voor de trainingen is veelal een prikkelarme ruimte nodig. Na training in de aparte ruimte wordt gewerkt aan de toepassing in de klassensituatie.

Samenwerking

Wanneer een leerling is onderzocht door Karakter (of een collega instelling) dan volgt daaruit vaak een duidelijk advies omtrent de gedragsaanpak. Daarnaast wordt het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) ingeschakeld voor observatie en advies in de schoolse situatie.

Omschrijving arrangement : Communicatieve Ontwikkeling van niet sprekende kinderen en hun Communicatie Partners (COCP)

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen met een lichamelijke of meervoudige beperking die niet of nauwelijks spreken en baat kunnen hebben bij het omgaan met een hulpmiddel voor ondersteunende communicatie.

Deskundigheid (binnen het team)

De leraren en onderwijsassistenten weten hun wijze van communiceren af te stemmen op de niet-sprekende leerling. De logopedist adviseert waar nodig. Er zijn regelmatig scholingsmomenten binnen de teams om de kennis omtrent communicatie met niet-sprekende leerlingen op peil te houden.

Aandacht en tijd (voor de leerling)

De leerling heeft vier keer per week logopedie. In de klas ligt de prioriteit bij de communicatie. Elk moment van communicatie met de leerling is een moment om te leren. We kijken hierbij goed naar de mogelijkheden en het tempo van de leerling. Het initiatief dat de leerling zelf neemt staat centraal waarbij de communicatiepartner probeert om zoveel mogelijk gelegenheid tot communicatie te bieden. Het COCP programma beslaat een periode van een half jaar met mogelijkheden tot verlenging tot een jaar.

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

In de CKB beslissen we of een leerling voor dit arrangement in aanmerking komt. De logopedist roept alle communicatiepartners van de leerling bij elkaar. Aan de hand van beeldopnames maken we een analyse van de communicatie met de leerling. Vervolgens bespreken we de strategie in het aanleren van de wijze van communiceren. Voorwaarde is dat het hulpmiddel voor ondersteunende communicatie klaar is voor gebruik en dat de leerling het bij zich kan dragen.

Gebouw

Niet van toepassing

Samenwerking

De logopedist en orthopedagoog/GZ psycholoog geven sturing bij deze werkwijze.

Betrokkenen:

- Ouders
- Alle communicatiepartners van school
- Alle communicatiepartners van de Kinderrevalidatie

Omschrijving arrangement : Lees Ontwikkeling en Spelling bij leerlingen die niet kunnen spreken en gebruik maken van ondersteunende communicatie (L.O.e.S.)

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen met een lichamelijke of meervoudige beperking die niet of nauwelijks sprekend zijn en gebruik maken van een communicatiehulpmiddel met spraakuitvoer. Ze zijn in de fase van ontluikende geletterdheid en aanvankelijk lezen.

Deskundigheid (binnen het team)

De logopedist en de leerkracht van de leerling bepalen samen op welk leesniveau de leerling zich bevindt en vervolgens wordt de interventie op maat gemaakt en gestart .

Tot op heden worden leerkrachten, logopedisten en onderwijsassistenten in de praktijk geschoold . Vanaf het voorjaar van 2018 wordt scholing aangeboden aan leerkrachten, logopedisten en onderwijsassistenten (blended learning).

Aandacht en tijd (voor de leerling)

De leerling heeft 4 keer per week een half uur samen met de logopedist en/of de leerkracht om middels de gestructureerde L.O.e.S. werkwijze een aantal betekenisvolle doelwoorden automatisch te herkennen, om deze woorden te analyseren met behulp van klankgebaren en klankkenmerken en om de woorden te decoderen en te spellen. Vervolgens wordt de werkwijze toegepast bij het begrijpend lezen. De werkwijze wordt zowel individueel als in groepsverband aangeboden in combinatie met andere leerlingen die niet sprekend zijn en/of leerlingen die spreken.

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

De leesinterventie, genaamd Lees-Ontwikkeling en Spelling werkwijze (L.O.e.S. werkwijze) werd ontwikkeld op de Sint Maartenskliniek in samenwerking met de Sint Maartenschool en de Radboud Universiteit. In de CKB beslissen we of een leerling in aanmerking komt voor deze interventie. Ouders worden ingelicht en leerkracht en logopedist maken de interventie op maat.

Gebouw

Niet van toepassing

Samenwerking

De logopedist werkt samen met de leerkracht en onderwijsassistent. De logopedist maakt de inhoud van het communicatiehulpmiddel passend bij de interventie en zorgt voor het materiaal voor de leerkracht. De logopedist instrueert de leerkracht en de onderwijsassistent en alle betrokkenen zijn in staat om de interventie op een gestructureerde wijze uit te voeren

Omschrijving arrangement : Communicatie Assessment & Interventie Systeem voor kinderen die grote moeilijkheden ondervinden bij de verwerving van vroege communicatieve gedragingen (CAIS)

Omschrijving van de doelgroep:

Leerlingen uit leerroute 1 en 2 met complexe ontwikkelingsproblemen die specifieke ondersteuning nodig hebben bij de verwerving van vroege communicatieve gedragingen. Zij spreken niet of nauwelijks en gebruiken ook geen of vrijwel geen gebaren of grafische symbolen in hun communicatie. Het CAIS betreft een OC-interventie (Ondersteunde Communicatie) en richt zich op het communicatieve gedrag 'duidelijk maken wat je wilt verkrijgen'.

Deskundigheid (binnen het team)

De leraren en onderwijsassistenten zijn op de hoogte van het verloop van de vroege communicatie ontwikkeling en welke factoren van invloed zijn op deze ontwikkeling. Zij ondersteunen de leerling bij de verwerving van het ten doel gestelde communicatieve gedrag door het opvolgen van een kind specifiek communicatieadvies. De CAIS-therapeut (veelal een logopedist) heeft hierbij een coachende rol.

Aandacht en tijd (voor de leerling)

Er wordt een assessment afgenomen bij het kind op basis waarvan een interventiedoel wordt vastgesteld. De leerling ontvangt gemiddeld drie keer per week een één-op-één training uitgevoerd door de CAIS-therapeut. In de klas en thuis worden door de dag heen kind specifieke communicatiestrategieën toegepast.

Protocollen/ aanpakken/ programma's / methodieken/ materialen

Het CAIS is een geprotocolleerde werkwijze die werd ontwikkeld in samenwerking met de Sint Maartenskliniek en de St. Maartensschool in samenwerking met het Centre for Language Studies van de Faculteit der Letteren van de Radboud Universiteit Nijmegen. In de CKB beslissen we of een kind in aanmerking komt voor deze interventie.

Gebouw

Voor de één-op-één trainingen is een prikkelarme ruimte nodig.

Samenwerking

Alle bij het kind betrokken teamleden inclusief ouders.